

Research Article; Received: 2024-09-20; Revised: 2024-12-08; Accepted: 2024-12-12.

การจัดการเรียนการสอนเขียนโดยใช้โมเดล 4Ex2
ร่วมกับเทคนิคสตอรี่บอร์ดเพื่อเสริมสร้างความสามารถ
ในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษา
Writing Instruction Using 4Ex2 Model and
Storyboard Technique to Enhance Creative Non-fiction
Writing Abilities of High School Students

วิลาสินี เจียว*¹, วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คงเผ่า**²
Wilasinee Cheow¹, Wipawan Wongsuwan Kongpao²

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Master of Education Program in Teaching Thai Language,
Faculty of Education, Chulalongkorn University

First Author, E-mail: wilasineecheow@gmail.com*

Corresponding Author, E-mail: wipawan.w@chula.ac.th**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษา ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนเขียนโดยใช้โมเดล 4Ex2 ร่วมกับเทคนิคสตอรี่บอร์ด 2) ศึกษาการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษา ระหว่างได้รับการจัดการเรียนการสอนเขียนโดยใช้โมเดล 4Ex2 ร่วมกับเทคนิคสตอรี่บอร์ด ใช้วิธีการวิจัยแบบศึกษากลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 40 คน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ และแผนการจัดการเรียนการสอน วิเคราะห์ข้อมูลเชิง

ปริมาณด้วยสถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนเขียนโดยใช้โมเดล 4Ex2 ร่วมกับเทคนิคสตอรี่บอร์ดมีความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ในภาพรวมและแยกตามองค์ประกอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนเขียนโดยใช้โมเดล 4Ex2 ร่วมกับเทคนิคสตอรี่บอร์ดมีการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ทุกประเภทในครั้งหลังดีกว่าครั้งก่อนหน้า การวิจัยครั้งนี้ต้องได้รับความรู้เกี่ยวกับกระบวนการที่เหมาะสมสำหรับการเสริมสร้างความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน ซึ่งกระบวนการสอนนี้มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นสร้างความสนใจในการเขียน ขั้นเรียนรู้และค้นคว้า ขั้นเรียบเรียงเขียนเนื้อหา และขั้นเชื่อมโยงกับชีวิตจริง

คำสำคัญ: การจัดการเรียนการสอนเขียน; โมเดล 4Ex2; เทคนิคสตอรี่บอร์ด; สารคดีเชิงสร้างสรรค์

Abstract

The objectives of this research are to 1) compare the creative non-fiction writing abilities of high school students before and after using writing instruction using 4Ex2 model and storyboard technique, and 2) study the improvement in the creative non-fiction writing abilities of high school students using writing instruction using 4Ex2 model and storyboard technique. A single-group study is used to one group pretest posttest design. The sampling group consists of 40 students studying in grade 11 at a large secondary school under the Secondary Educational Service Area office, Bangkok 1, choosing by simple random sampling. The research instruments are an achievement test for evaluating creative non-fiction writing abilities and lesson plans based on writing instruction using 4Ex2 model and storyboard technique. The quantitative data are analyzed using mean, standard deviation, t-Test, and the qualitative data are analyzed using content analysis.

The findings show that 1) the students being taught by using writing instruction using 4Ex2 model and storyboard technique had a creative non-fiction writing ability in overall and each aspect of their writing higher than before the treatment at 0.05 level of significance, and 2) the students show improved creative non-fiction writing ability after using writing instruction using 4Ex2 model and storyboard technique. This research provides the body of knowledge about processes suitable for enhancing students' ability to write creative non-fiction. This teaching process has 4 steps: creating interest in writing learning and research stage compiling and writing content and connecting it to real life.

Keywords: Writing Instruction; 4Ex2 Model; Storyboard Technique;
Creative Non-fiction

บทนำ

การผลิตผลงานของตนเองในรูปแบบสารคดีเป็นหนึ่งในคุณภาพที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้สำหรับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยสารคดี เป็นงานเขียนประเภทร้อยแก้วที่ผู้เขียนมุ่งเสนอความรู้และความจริงเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ เป็นหลัก เป็นเรื่องที่เขียนขึ้นจากข้อเท็จจริงไม่ใช่จากจินตนาการ (ชลอ รอดลอย, 2551; ราชบัณฑิตยสถาน, 2556; เกศินี จุฑาวิจิตร, 2557) แต่ในปัจจุบันการเขียนสารคดีมีการเปลี่ยนแปลงในด้านลักษณะ และรูปแบบวิธีการเขียนตามความเปลี่ยนแปลงของสังคม ดังที่ธีรภาพ โลหิตกุล (2552) และวีระศักดิ์ จันทรสังแสง (2562) ได้กล่าวถึงสารคดีแนวใหม่ว่า เป็นการนำข้อมูลหรือข้อเท็จจริงมานำเสนอโดยผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ เป็นการเล่าเรื่องอย่างมีศิลปะ ดังนั้น เมื่อคิดจะเขียนสารคดีจะต้องคำนึงถึงข้อมูลและเทคนิคการนำเสนอในสัดส่วนที่เท่ากัน โดยใช้เทคนิคการนำเสนอแบบเรื่องสั้นหรือนวนิยาย เช่น ตัวละคร การหักมุม การทิ้งปริศนาให้ผู้อ่านได้ขบคิด การใช้รูปธรรมอธิบายนามธรรม การใช้ภาษาที่มีวรรณศิลป์ แต่ทั้งนี้ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่า ตัวละครหรือเรื่องราวที่หักมุมนั้นเป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ไม่ใช่จินตนาการปั้นแต่งขึ้นมา

ข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า สารคดีแนวใหม่ต่างกับสารคดีแนวเดิมซึ่งเป็นงานเขียนที่ค่อนข้างเคร่งครัดในการนำเสนอข้อมูลและมุ่งเน้นข้อเท็จจริง แต่สารคดีแนวใหม่เป็นงานเขียนที่มีชีวิตชีวา มีสีสันด้วยเทคนิคการเขียนที่นำเสนอเนื้อหาให้ชวนอ่าน

โดยการนำวิธีการเขียนตามรูปแบบนวนิยายและเรื่องสั้นมาใช้ ซึ่งในปัจจุบันวงการการศึกษา นักการศึกษาเรียกงานเขียนประเภทนี้ว่า การเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ (Creative Nonfiction Writing)

สารคดีเชิงสร้างสรรค์เป็นงานเขียนประเภทหนึ่งที่เล่าเรื่องราวข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเหตุการณ์ ผู้คนและสถานที่ โดยใช้รูปแบบและเทคนิคการนำเสนอตามรูปแบบบันเทิงคดีมาใช้ในการเขียนเล่าเรื่อง เพื่อทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกร่วมกับเรื่อง ที่อ่าน และเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างลึกซึ้ง (Cheney, 2001; Blair, 2007; Harper, 2013; Parnell, 2014; Gutkind, n.d.; Glatch, 2024) การเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและผู้อ่านงานเขียนประเภทนี้ เนื่องจากทำให้นักเรียนเข้าใจตนเอง ผู้อื่นและโลกได้ดีขึ้น และรู้จักพิจารณางานเขียนของตนเองอย่างมีวิจารณญาณ อีกทั้งยังช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจข้อมูลและเกิดความสุขในการอ่านเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ทักษะด้านการสื่อสารของนักเรียนพัฒนาได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ การฝึกทักษะการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ยังช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมได้อีกด้วย เพราะนักเรียนได้ฝึกการมองโลกแห่งความเป็นจริงที่กว้างขึ้น ได้ใส่ใจรายละเอียดของสิ่งรอบข้างมากขึ้น จึงทำให้เข้าใจความรู้สึกของตนเอง และผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น (Altay & Tilfarlioglu, 2012; Cope, 2016)

เมื่อพิจารณาข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า การเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์มีประโยชน์และควรพัฒนาเพื่อให้นักเรียนได้ความรู้ ได้ฝึกทักษะการเขียนที่มีประสิทธิภาพ และได้คุณภาพตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยการพัฒนาการเขียนในครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ที่นำเทคนิคของการเขียนตามรูปแบบบันเทิงคดีมาใช้ในการเล่าเรื่อง เช่น การใช้ตัวละครดำเนินเรื่อง การใช้โวหารภาพพจน์ การใช้เสียงเล่า การใช้รูปภาพเสมือนจริงมาสร้างงานเขียนสารคดีที่มีชีวิตชีวาและสร้างสรรค์ ทำให้ผู้อ่านได้รับทั้งประโยชน์และความเพลิดเพลิน

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนระดับชั้นมัธยมศึกษา (อนุรักษ์ ไชยฮัง, 2555; จารุวรรณ ศรีสวัสดิ์, 2561; จุไรรัตน์ อ่ำพุทรา, 2563; Al-Mahdawi & Al-Smadi, 2019; El-sherbeny, 2019; Ali, et al., 2023) พบว่า การเขียนเล่าเรื่องประเภทร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ ยังประสบปัญหาอยู่มาก กล่าวคือ ครูยังขาดเทคนิคการสอนใหม่ ๆ มากกระตุ้นการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน และการสอนเน้นท่องจำมากกว่าการฝึกทักษะการเขียน ส่งผลให้นักเรียนรู้สึกเบื่อหน่ายในการเรียนทักษะนี้ จึงขาดทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์ไม่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวออกมาได้ดี

นอกจากนี้ จากการใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ครูระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 10 คน ในประเด็นเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนในเรื่องการเขียนสารคดีพบว่า นักเรียนไม่สนใจเรียนการเขียนสารคดี นักเรียนมีคลังคำศัพท์น้อย การใช้ภาษาไม่หลากหลาย และการใช้ระดับภาษาไม่ถูกต้องกับงานเขียน ทำให้นักเรียนไม่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวออกมาได้ดี อีกทั้งจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเขียนสารคดี พบปัญหา คือ นักเรียนขาดประสบการณ์ในเรื่องที่จะนำมาเขียนสารคดี ทำให้ไม่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวการเขียนสารคดีออกมาได้ (รุ่งทิวา สิงห์เทียน, 2558; วนิดา ทศภูมิ, 2557)

การศึกษางานวิจัย การใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ปัญหาการเรียนพบว่า ปัญหาด้านการเขียนสารคดียังมีอยู่มาก แต่มีงานวิจัยที่พัฒนาเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวจำนวนน้อย จากการที่ผู้วิจัยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมพบว่า รูปแบบการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์สามารถทำให้นักเรียนได้พัฒนาการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และการเขียนสารคดีพร้อมกันได้ คือ การเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องนี้พบปัญหาของการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ คือ นักเรียนไม่ได้รับการฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทสารคดี เพราะการสอนในโรงเรียนเน้นรูปแบบการเขียนวิชาการมากเกินไป ส่งผลให้นักเรียนขาดการพัฒนาการแสดงความคิดในรูปแบบสร้างสรรค์ (Al-Sayed, et al., 2016) จากข้อมูลปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดส่งผลต่อการพัฒนาการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนทั้งสิ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคำนึงถึงปัญหาที่กล่าวมาและหาแนวทางในการพัฒนาทักษะการเขียนนี้ให้ประสบความสำเร็จ

ผลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์พบว่า วิธีการพัฒนาการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ด้วยโมเดล 4Ex2 ซึ่งเป็นการนำการเรียนรู้แบบสืบสอบ (Inquiry-based Learning) มาบูรณาการร่วมกับการสะท้อนการรู้คิด (Metacognitive Reflection) และการประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Assessment) เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนทำความเข้าใจและควบคุมกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีจุดมุ่งหมาย เมื่อนำกระบวนการทั้งสองนี้มาบูรณาการกับการเรียนรู้แบบสืบสอบทั้ง 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นสร้างความสนใจ (Engage) ขั้นสำรวจและค้นคว้า (Explore) ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป (Explain) และขั้นขยายความคิด (Extend) ที่เป็นกระบวนการสืบค้นอย่างเป็นระบบจากการตั้งคำถามของนักเรียน ทำให้โมเดล 4Ex2 เป็นกระบวนการจัดการ

เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Marshall, et al., 2009) งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้โมเดล 4Ex2 ในการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ (Lee, 2014; Pang, 2016) แต่จากการศึกษาของงานวิจัยของเวลและโบเกล (Wale & Bogale, 2021) พบว่า มีการนำโมเดล 4Ex2 มาพัฒนาทักษะการเขียนเชิงวิชาการ ผลการศึกษาพบว่า ช่วยพัฒนางานเขียนออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้ว่าโมเดล 4Ex2 ที่กล่าวมาข้างต้นจะนำมาใช้พัฒนาการเขียนเชิงวิชาการ แต่ผู้วิจัยเห็นว่า สามารถนำมาพัฒนางานเขียนสารคดีได้เช่นกัน เนื่องจากงานเขียนดังกล่าวมีลักษณะบางประการใกล้เคียงกัน กล่าวคือ เป็นงานเขียนที่นำเสนอเรื่องราวที่เป็นข้อเท็จจริง มีความถูกต้อง มีความน่าเชื่อถือ แต่มีการสอนแตกต่างกันที่เทคนิคการเขียนของสารคดีเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งใช้เทคนิคการเขียนเชิงสร้างสรรค์และเทคนิคทางบันเทิงคดี ดังนั้น การนำโมเดลนี้มาปรับใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลจึงควรเสริมวิธีการที่ทำให้เกิดความคิดเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งผู้วิจัยพบว่า เทคนิคสตอรี่บอร์ด (Storyboard Technique) เป็นเทคนิคในการวางโครงเรื่อง ซึ่งต้องอาศัยการคิดเชิงสร้างสรรค์และการคิดเชิงวิเคราะห์ของสมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวาเพื่อลำดับภาพ จัดลำดับความคิดอย่างชัดเจนและเขียนรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งที่เห็นในภาพ

เทคนิคสตอรี่บอร์ดมีประโยชน์กับนักเรียนด้านการเขียนอย่างมาก เนื่องจากเป็นเทคนิคที่อำนวยความสะดวกให้แก่นักเรียน ช่วยให้นักเรียนเห็นแบบจำลองของเรื่องผ่านภาพ ทำให้ถ่ายทอดความรู้ด้านการเขียนได้ดียิ่งขึ้น เพราะได้จัดระเบียบความคิดเป็นลำดับ และนักเรียนยังได้รู้จักการใช้คำหรือวลีเพื่อใช้ในการบรรยายแต่ละภาพวาดหรือรูปภาพก่อนเขียนเรียบเรียงเรื่องราวโดยคำนึงถึงผู้อ่าน อีกทั้งยังทำให้นักเรียนมีแรงบันดาลใจและความสนใจในบทเรียนระหว่างกระบวนการจัดการเรียนการสอนอีกด้วย (Bahloul, 2017; Balzotti, 2016; Hasan & Wijaya, 2016; Wahid & Aziz, 2022) การศึกษาข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการนำโมเดล 4Ex2 และเทคนิคสตอรี่บอร์ดมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัศึกษาก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนเขียนโดยใช้โมเดล 4Ex2 ร่วมกับเทคนิคสตอรี่บอร์ด

2. เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาาระหว่างได้รับการจัดการเรียนการสอนเขียนโดยใช้โมเดล 4Ex2 ร่วมกับเทคนิคสตอรี่บอร์ด

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย เป็นการวัดตัวแปรตามโดยใช้แบบแผนการทดลองขั้นต้น (Pre-experimental Design) แบบศึกษากลุ่มเดี่ยววัดก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest Posttest Design) โดยทั้งก่อนและหลังการทดลอง และในระหว่างการจัดการเรียนการสอนจะสังเกตและบันทึกพฤติกรรมและการเขียนของนักเรียนที่เปลี่ยนไป เพื่อดูความสามารถของนักเรียนในแต่ละช่วงเวลา

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 40 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากจำนวนโรงเรียน 67 โรงเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาจำนวน 6 ระดับชั้น และวิธีการจับสลากหมายเลขห้องเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1) แผนการจัดการเรียนการสอนเขียนโดยใช้โมเดล 4Ex2 ร่วมกับเทคนิคสตอรี่บอร์ด จำนวน 2 แผน ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนการสอนการเขียนสารคดีท่องเที่ยว และแผนการจัดการเรียนการสอนการเขียนสารคดีข้ามวัฒนธรรม ขั้นตอนในการพัฒนาและตรวจสอบเครื่องมือ ผู้วิจัยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโมเดล 4Ex2 และเทคนิคสตอรี่บอร์ด มาตรฐานและตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้ระดับชั้นมัธยมศึกษา สาระที่ 2 การเขียน วิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ความหมายและองค์ประกอบของการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ เพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนเขียนโดยใช้โมเดล 4Ex2 ร่วมกับเทคนิคสตอรี่บอร์ด จากนั้นนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ให้ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล สุดท้ายผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะเพิ่มเติมไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

2) แบบวัดความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ เป็นแบบวัดความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาและด้านการ

ใช้ภาษา โดยใช้ก่อนและหลังเรียนในการทดลอง อันมีลักษณะเป็นข้อสอบอัตนัยแบบ คู่ขนาน ใช้รูปแบบการเขียนประเภทสารคดีท่องเที่ยวหรือสารคดีข้ามวัฒนธรรม จำนวน 1 หัวข้อ ความยาวไม่ต่ำกว่า 400 คำ และไม่เกิน 500 คำ ใช้เวลาในการทำ แบบวัด 1 ชั่วโมง 30 นาที จากนั้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจสอบค่าดัชนี ความสอดคล้องพบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องทุกรายการเท่ากับช่วง 0.5-1.00 และได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ หลังจากนั้นจึงปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ กับนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นวิเคราะห์ค่าความยาก โดยค่า ความยากอยู่ระหว่าง 0.2-0.63 อยู่ในช่วงค่อนข้างง่ายถึงค่อนข้างยากปานกลาง และ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.2-0.60 สามารถจำแนกนักเรียนได้พอใช้ถึงดีมาก

3) เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยศึกษาเอกสารเพื่อกำหนดนิยามและองค์ประกอบของความสามารถในการเขียน สารคดีเชิงสร้างสรรค์ เพื่อสร้างเกณฑ์การประเมิน จากนั้นนำเกณฑ์การประเมินเสนอ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจสอบดัชนีความสอดคล้อง ผลการตรวจคุณภาพ พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องทุกรายการอยู่ในช่วง 0.5-1.00 จากนั้น ผู้วิจัยจึงนำ ข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับ กลุ่มตัวอย่าง และวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องของการตรวจคะแนนระหว่างผู้ ประเมิน (Interrater Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์แบบเพียร์สัน โดยมีค่า ความเที่ยงเท่ากับ 0.7 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้ และได้ปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการ ทดลอง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ระยะเวลาในการทดลอง 9 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ โดยจัดทำแผนการสอน จำนวน 2 แผน แผนที่หนึ่ง 9 คาบ และแผนที่สอง 8 คาบ รวมทั้งสิ้น 17 คาบ โดยแผนการจัดการเรียนการสอนเขียนโดยใช้โมเดล 4Ex2 ร่วมกับเทคนิคสตอรี่บอร์ด มีขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจในการเขียน ครูสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ ประเภทการเขียนด้วยการตั้งคำถาม แบ่งกลุ่มนักเรียนและกระตุ้นความสนใจของ นักเรียนแต่ละกลุ่ม โดยให้นักเรียนตั้งคำถามจากการดูตัวอย่างงานเขียน ฝึกเขียนโครง เรื่องด้วยเทคนิคสตอรี่บอร์ดและกำหนดประเด็นการเขียน ซึ่งระหว่างเรียนนักเรียนจะ ได้สะท้อนการรู้คิดเกี่ยวกับประเภทการเขียนที่ได้เรียนรู้กับเพื่อนและครู โดยมีครูเป็นผู้ ประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนผ่านการตอบคำถามและการสะท้อนการรู้คิด

ขั้นที่ 2 เรียนรู้และค้นคว้า นักเรียนค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้องกับหัวข้อของกลุ่มตนเอง จากนั้นรวบรวมข้อมูลและปรึกษาเพื่อนในกลุ่ม โดย

มีครูให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนด้วยการสังเกต ซักถามและชี้แนะ ซึ่งในขั้นนี้ครูจะประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนผ่านการสะท้อนการรู้คิดเกี่ยวกับวิธีการค้นคว้าประเด็น การเขียนและข้อมูลที่รวบรวมได้ภายในกลุ่ม

ขั้นที่ 3 เรียบเรียงเขียนเนื้อหา นักเรียนแต่ละกลุ่มสร้างโครงเรื่องในใบงาน สตอริบอร์ดและเรียบเรียงเรื่องราวให้สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน จัดระเบียบข้อมูลและเรียบเรียงงานเขียนให้เป็นเอกภาพและสมบูรณ์ จากนั้นจึงนำเสนองานของกลุ่มตนเอง โดยมีเพื่อนและครูตรวจสอบงานเขียนของกลุ่มที่นำเสนอเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินที่ครูแจกให้ และให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ 4 เชื่อมโยงกับชีวิตจริง นักเรียนนำความรู้จากขั้นเรียบเรียงเขียนเนื้อหา มาเชื่อมโยงกับสถานการณ์ในชีวิตจริง โดยนักเรียนจะได้สร้างงานเขียนรายบุคคล 1 งาน จากสถานการณ์ที่ครูช่วยจัดเตรียม จากนั้นนักเรียนแต่ละคนจะได้สะท้อนการรู้คิดถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ในกระบวนการทั้งหมด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์คะแนนจากแบบวัดความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ ที่ได้จากการจัดการเรียนการสอนเขียนโดยใช้โมเดล 4Ex2 ร่วมกับเทคนิคสตอริบอร์ด ก่อนเรียนและหลังเรียน คะแนนเต็มจำนวน 50 คะแนน โดยคำนวณค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยการทดสอบที (t-Test Dependent) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

5.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ ศึกษาการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์โดยการวิเคราะห์เนื้อหาจากผลงานเขียนของนักเรียนรายบุคคลที่ได้ระหว่างการจัดการเรียนการสอนเขียนโดยใช้โมเดล 4Ex2 ร่วมกับเทคนิคสตอริบอร์ด

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังการทดลองโดยภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบ ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวมของนักเรียนระหว่างก่อนกับหลังการทดลองพบว่า ความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์หลังได้รับการจัดการเรียนการสอนเขียน มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 40.45 (S.D.=3.08) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 21.15 (S.D.=2.46) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์จำแนกตามองค์ประกอบของนักเรียนระหว่างก่อนกับหลังการทดลองพบว่า องค์ประกอบความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 2 องค์ประกอบหลัก และในแต่ละองค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหา ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย คือ ลักษณะเฉพาะของงานเขียน การจัดลำดับเนื้อหา การให้คุณค่าแก่ผู้อ่าน และ 2) ด้านการใช้ภาษา ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย คือ การเลือกใช้ถ้อยคำ การเลือกใช้รูปประโยค กลไกการเขียน มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนทุกองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		D	t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
ภาพรวม (50)	21.15	2.46	40.45	3.08	21.15	34.80	0.001*
1. ด้านเนื้อหา (30)	13.18	1.87	25.43	2.05	12.25	29.07	0.001*
1.1 ลักษณะเฉพาะของงานเขียน (15)	4.80	1.09	13.95	0.78	9.15	26.36	0.001*
1.1.1 ประเด็นเนื้อหา (5)	2.60	0.59	4.38	0.49	1.78	12.21	0.001*
1.1.2 กลวิธีการนำเสนอ (5)	1.95	0.55	4.75	0.44	2.80	31.41	0.001*
1.1.3 รูปแบบที่ใช้ในการนำเสนอเนื้อหา (5)	0.25	0.90	4.83	0.38	4.58	16.76	0.001*
1.2 การจัดลำดับเนื้อหา (10)	6.38	1.58	8.73	1.09	2.35	8.30	0.001*
1.3 การให้คุณค่าแก่ผู้อ่าน (5)	2.00	0.00	2.75	1.08	0.75	4.39	0.001*
2. ด้านการใช้ภาษา (20)	7.98	1.05	15.03	1.70	7.05	26.32	0.001*
2.1 การเลือกใช้ถ้อยคำ (10)	0.25	0.95	6.73	1.55	6.48	27.27	0.001*
2.2 การเลือกใช้รูปประโยค (5)	3.95	0.22	4.23	0.48	0.27	2.91	0.006*
2.3 กลไกการเขียน (5)	3.78	0.42	4.08	0.27	0.30	4.09	0.001*

* $p < 0.05$

ตาราง 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มตัวอย่างระหว่างก่อนกับหลังการทดลองในภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบ

ตอนที่ 2 ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ ระหว่างการทดลอง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์จากงานเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ 2 ประเภท ได้แก่ การเขียนสารคดีท่องเที่ยว (งานเขียนครั้งที่ 1) และการเขียนสารคดีข้ามวัฒนธรรม (งานเขียนครั้งที่ 2) ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนเขียนโดยใช้โมเดล 4Ex2 ร่วมกับเทคนิคสตอรี่บอร์ดพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ ครั้งหลังดีกว่าครั้งก่อนหน้า ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามองค์ประกอบความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ 2 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านเนื้อหา และด้านการใช้ภาษา สรุปได้ดังนี้

ด้านเนื้อหา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า งานเขียนครั้งที่ 1 นักเรียนสามารถนำองค์ประกอบของสารคดีเชิงสร้างสรรค์มานำเสนอเนื้อหาให้มีความแปลกใหม่ แต่ไม่ครบทุกองค์ประกอบ อีกทั้งยังสามารถเลือกเนื้อหาที่เป็นข้อเท็จจริงมาใช้ได้อย่างถูกต้อง และสามารถสร้างงานเขียนโดยมีส่วนร่วมประกอบของงานเขียนสารคดีครบทั้ง 3 ส่วน แต่ตั้งชื่อเรื่องไม่ค่อยเหมาะสมกับเนื้อหา เช่น น้ำตกว่าวุ่น เนื่องจากคำว่า “ว่าวุ่น” หมายถึง สับสน วุ่นวาย ซึ่งไม่สอดคล้องกับเนื้อหาที่นักเรียนเขียน จัดลำดับเนื้อหาไม่ต่อเนื่อง ลำดับเนื้อเรื่องไม่กลมกลืนกัน และส่วนใหญ่นำเสนอแนวความคิดไม่ค่อยชัดเจน นอกจากนี้ ยังนำเสนอเนื้อหาที่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้อ่านได้เพียงความรู้อย่างเดียว แต่ในงานเขียนครั้งที่ 2 นักเรียนสามารถสร้างงานเขียนที่มีทั้งความแปลกใหม่ และเป็นเอกลักษณ์ สามารถเขียนเนื้อหาที่มีองค์ประกอบของสารคดีเชิงสร้างสรรค์ทุกองค์ประกอบ สร้างงานเขียนโดยมีส่วนร่วมประกอบของงานเขียนสารคดีครบทั้ง 3 ส่วน และลำดับเนื้อหาได้ต่อเนื่องกัน ลำดับเนื้อเรื่องกลมกลืนกัน เรียบเรียงเนื้อหาที่สื่อถึงแนวความคิดชัดเจนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังนำเสนอเนื้อหาที่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้อ่านได้หลากหลายมากขึ้น ทั้งให้ความรู้ ประสบการณ์และข้อคิด

ด้านการใช้ภาษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า งานเขียนครั้งที่ 1 นักเรียนส่วนหนึ่งซึ่งเป็นส่วนน้อยสามารถเลือกใช้ภาษาทั้งโวหารภาพพจน์ และการใช้ภาษาให้รายละเอียดด้านประสาทสัมผัส นักเรียนส่วนใหญ่จะมีการเลือกใช้ภาษาให้รายละเอียดด้านประสาทสัมผัสอย่างเดียว และใช้คำไม่ค่อยหลากหลาย เนื่องจากคัดลอกข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นมาใช้โดยไม่ปรับภาษา มีการเลือกใช้คำเดิมซ้ำกันหลายแห่งบ้าง และใช้รูปประโยคใช้ระดับภาษาไม่ค่อยเหมาะสมกับเนื้อหา อีกทั้งมีการสะกดคำและเว้นวรรคคำไม่ค่อยถูกต้อง และมีการเขียนจำนวนคำที่เกินกว่าที่กำหนด แต่ในงานเขียนครั้งที่ 2 นักเรียนเลือกใช้ภาษาครบตามองค์ประกอบของรูปแบบการเขียน โดยมีการ

เลือกใช้ภาษาที่หลากหลายและเหมาะสม ใช้คำ ใช้รูปประโยคที่หลากหลายมากขึ้น และใช้ระดับภาษาเหมาะสมเกือบตลอดทั้งเรื่อง มีการสะกดคำและเว้นวรรคคำที่ถูกต้องมากขึ้นมีเพียงส่วนน้อยที่ใช้คำเดิมซ้ำกันหลายแห่งโดยไม่จำเป็น

อภิปรายผล

การศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนเขียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ผู้วิจัย อภิปรายตามวัตถุประสงค์การวิจัยเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ของ นักเรียนมัธยมศึกษา ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนเขียนโดยใช้โมเดล 4Ex2 ร่วมกับเทคนิคสตอรี่บอร์ด ผู้วิจัยพบว่า หลังการทดลองนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนเขียนโดยใช้โมเดล 4Ex2 ร่วมกับเทคนิคสตอรี่บอร์ดมีความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ในภาพรวมสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยจำแนกตาม องค์ประกอบความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์พบว่า องค์ประกอบของ ความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 2 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านเนื้อหา และด้านการใช้ภาษา มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทุกองค์ประกอบอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สาเหตุที่คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ของ นักเรียนเพิ่มขึ้น เนื่องจากนักเรียนได้สร้างงานเขียนตามขั้นตอนของการจัดการเรียน การสอนเขียนโดยใช้โมเดล 4Ex2 ทำให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐาน จึงทำให้นักเรียนสร้าง งานเขียนได้ถูกต้องตามรูปแบบและประเภท มีองค์ประกอบครบถ้วน อีกทั้งนักเรียนยัง มีความกระตือรือร้นในการสืบค้นข้อมูล สามารถสืบค้นข้อมูลข้อเท็จจริงที่มีความ น่าเชื่อถือมาใช้ในงานเขียนได้อย่างถูกต้อง และมีข้อมูลเพียงพอสำหรับการสร้างงาน เขียน นอกจากนี้ ในระหว่างกระบวนการนักเรียนยังได้ฝึกฝนการเขียนหลายครั้ง ทำใ้ นักเรียนเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ได้ดีขึ้น และทุกขั้นตอนนักเรียนจะได้สะท้อนการรู้ คิดและได้รับการประเมินระหว่างเรียนจากครู ทำให้นักเรียนตั้งใจเรียนมากขึ้นเพื่อให้ เข้าใจเนื้อหาและมาสะท้อนคิดกับเพื่อนและครู

สาเหตุดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยของเวลและโบเกล (Wale & Bogale, 2021) ที่พบว่า การนำโมเดล 4Ex2 มาพัฒนาทักษะการเขียนช่วยพัฒนางาน เขียนออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้นักเรียนสนใจเรื่องที่เรียน เข้าใจในสิ่งที่เรียน มากขึ้น และเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และสอดคล้องกับที่ดอลลินส์ (Dollins,

2016) และแมคคัลลตี (McNulty, n.d.) กล่าวว่าไว้ว่า ก่อนเริ่มเขียนงานเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ ผู้เขียนต้องเข้าใจรูปแบบที่เขียนให้ชัดเจนก่อน โดยการเรียนรู้จากงานเขียนสารคดีทั่วไปและสารคดีเชิงสร้างสรรค์ และควรให้ทางเลือกแก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้เลือกหัวข้อการเขียนตามความสนใจ ซึ่งจะทำให้นักเรียนกระตือรือร้นและสนใจในการสร้างงานเขียนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ หากนักเรียนมีแนวทางปฏิบัติที่นำมาใช้ในการเขียนให้ถูกต้อง ตลอดจนหมั่นฝึกฝนตนเองให้เกิดความชำนาญ จะช่วยปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องการเขียนให้ดีขึ้นและช่วยให้นักเรียนพัฒนาในการเขียน

ขณะที่เทคนิคสตอรี่บอร์ดเป็นเทคนิคที่ช่วยเพิ่มความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาและการลำดับเนื้อหาให้เป็นเอกภาพ เนื่องจากนักเรียนได้วางแผนการดำเนินเรื่องโดยการวางโครงเรื่องผ่านเทคนิคสตอรี่บอร์ด ซึ่งการมีอิสระในการวาดภาพประกอบเนื้อหาทำให้นักเรียนเกิดจินตภาพ เลือกใช้ภาษาและคำได้อย่างสร้างสรรค์และหลากหลาย อีกทั้งการวางโครงเรื่องอย่างมีขั้นตอนยังทำให้นักเรียนสามารถเขียนเรื่องราวได้สัมพันธ์และต่อเนื่องกัน นอกจากนี้ การนำเสนองานเขียนให้เพื่อนและครูฟัง ได้รับข้อเสนอแนะจากเพื่อนและครู และตรวจงานเขียนกับเกณฑ์การประเมิน ทำให้นักเรียนได้เห็นจุดแข็งและจุดอ่อนในการเขียนและปรับแก้ไขงานเขียนได้อย่างสมบูรณ์ ถูกต้องและครบถ้วนตามรูปแบบการเขียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบัลซอตตี (Balzotti, 2016) ที่ใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดพัฒนางานเขียนของนักเรียนพบว่า การสร้างสตอรี่บอร์ดก่อนการเขียนช่วยให้นักเรียนถ่ายทอดความรู้ด้านการเขียนได้ดียิ่งขึ้น เพราะนักเรียนได้จัดระเบียบความคิดเป็นลำดับและได้เรียบเรียงภาษาโดยคำนึงถึงผู้อ่าน และบาห์ลูล (Bahlou, 2017) ที่กล่าวว่า การใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ด นักเรียนจะเห็นแบบจำลองของเรื่องผ่านภาพ ทำให้เขียนเรื่องราวออกมาได้ง่าย นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวาฮิดและอาซิช (Wahid & Aziz, 2022) ที่ใช้เทคนิคสตอรี่บอร์ดในการพัฒนาทักษะทางด้านภาษาของนักเรียนพบว่า นักเรียนได้รู้จักการสรรคำหรือวลีเพื่อใช้ในการบรรยายแต่ละภาพวาดก่อนเขียนเรียบเรียงเรื่องราว

อย่างไรก็ตาม แม้หลังการทดลองนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนเขียนโดยใช้โมเดล 4Ex2 ร่วมกับเทคนิคสตอรี่บอร์ดจะมีความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ในภาพรวมสูงกว่าก่อนการทดลอง และมีคะแนนเฉลี่ยจำแนกตามองค์ประกอบความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 2 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านเนื้อหาและด้านการใช้ภาษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทุกองค์ประกอบ แต่ผู้วิจัยพบว่า ยังมีนักเรียนส่วนน้อยที่ใช้องค์ประกอบในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ด้านการเลือกถ้อยคำไม่ครบตามองค์ประกอบ โดยนักเรียนไม่ได้ใช้โวหารภาพพจน์ในการ

สร้างงานเขียน อาจเนื่องมาจากพื้นฐานความรู้ด้านการนำโวหารภาพพจน์มาใช้ในงานเขียนของนักเรียนมีไม่มาก จึงทำให้นักเรียนไม่สามารถเลือกใช้โวหารภาพพจน์ให้เหมาะสมกับงานเขียนได้

2. ผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาระหว่างได้รับการจัดการเรียนการสอนเขียนโดยใช้โมเดล 4Ex2 ร่วมกับเทคนิคสตอรี่บอร์ด ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนเขียนโดยใช้โมเดล 4Ex2 ร่วมกับเทคนิคสตอรี่บอร์ดมีการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ในการทดลองครั้งที่ 2 ดีกว่าครั้งที่ 1 ผู้วิจัยอภิปรายผลของการวิจัย โดยจำแนกตามองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ 2 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านเนื้อหาและด้านการใช้ภาษา มีรายละเอียดดังนี้

ด้านเนื้อหา สาเหตุที่นักเรียนเขียนเนื้อหาได้ดีขึ้นกว่าครั้งแรก เนื่องจากในกระบวนการเขียนนักเรียนได้อ่านตัวอย่างงานเขียนสารคดีทั่วไปและสารคดีเชิงสร้างสรรค์ ทำให้นักเรียนเข้าใจความแตกต่าง รูปแบบองค์ประกอบของการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์และเขียนเนื้อหาได้ถูกต้องตามรูปแบบ สอดคล้องกับที่เฮเทอร์ (Heather, n.d.) กล่าวว่า การที่นักเรียนได้เห็นตัวอย่างงานเขียนที่หลากหลาย ทำให้นักเรียนได้สังเกตกลวิธีที่ดีในงานเขียนของผู้อื่นและสามารถสร้างงานเขียนของตนเองได้ดี อีกทั้งการวางโครงเรื่องด้วยเทคนิคสตอรี่บอร์ดช่วยให้นักเรียนสามารถนำข้อมูลที่ค้นพบมาเรียบเรียงเนื้อหาได้สัมพันธ์ต่อเนื่องและเป็นเอกภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของฮาซันและวิจายา (Hasan & Wijaya, 2016) ที่กล่าวว่า เทคนิคสตอรี่บอร์ดเป็นการวางโครงเรื่องที่ส่งเสริมให้นักเรียนให้คิดอย่างสร้างสรรค์และเรียบเรียงเรื่องราวอย่างเป็นลำดับ

นอกจากนี้ การได้ทำงานกลุ่มร่วมกับเพื่อน ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ตลอดจนได้รับข้อเสนอแนะงานเขียนจากเพื่อนและครู ได้ตรวจงานเขียนของตนเองกับเกณฑ์การประเมิน ทำให้นักเรียนสามารถสร้างงานเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของเวลและโบเกล (Wale & Bogale, 2021) ที่ใช้โมเดล 4Ex2 พัฒนาการเขียนพบว่า การแลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อน และการสะท้อนการรู้คิด ส่งผลให้ผู้เขียนเห็นจุดที่ควรแก้ไข และนำมาแก้ไขงานเขียนของตนเองให้สมบูรณ์ และการได้รับการประเมินระหว่างเรียนทำให้นักเรียนพัฒนางานเขียนออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งการได้ฝึกเขียนด้วยตนเองอีกครั้ง ทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการเขียนของตนเองได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับที่อัจฉรา ชิวพันธ์

(2561) กล่าวว่า การหมั่นฝึกฝนตนเองให้เกิดความชำนาญ จะช่วยปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องการเขียนให้ดีขึ้น

ด้านการใช้ภาษา สาเหตุที่นักเรียนเลือกใช้ภาษาได้ดีขึ้นกว่าครั้งแรก เนื่องจากการวาดภาพในกรอบสตอรี่บอร์ดทำให้นักเรียนเห็นรายละเอียดของเรื่องราวจากภาพมากยิ่งขึ้น จึงเลือกใช้ภาษาในการบรรยายได้หลากหลาย สอดคล้องกับทีลี (Lee, 2014) กล่าวว่า การนำกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบสืบสอบมาพัฒนางานเขียน ทำให้นักเรียนรู้จักคำศัพท์ที่หลากหลายและมีความสามารถในการเลือกใช้ภาษาที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การนำเสนองาน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ฟังข้อเสนอแนะจากเพื่อนและครู ทำให้นักเรียนได้เห็นข้อบกพร่องในการใช้ภาษาของตนเองและแก้ไขได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งการตรวจงานเขียนของตนเองกับเกณฑ์การประเมิน ทำให้นักเรียนได้เห็นจุดที่ควรแก้ไขและนำมาปรับปรุงการใช้ภาษาของงานเขียนตนเองได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทีเฮเทอร์ (Heather, n.d.) กล่าวว่า การส่งเสริมการทำงานร่วมกัน โดยการให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นงานเขียนกับเพื่อนคนอื่น ๆ ทำให้นักเรียนเห็นจุดที่ควรแก้ไขและนำมาแก้ไขงานเขียนของตนเองให้สมบูรณ์ และการแจกเกณฑ์การประเมินให้นักเรียนได้ตรวจสอบกับงานเขียนของตนเอง ทำให้นักเรียนเขียนเรื่องราวสมบูรณ์ ครบถ้วน ถูกต้องตรงตามองค์ประกอบของการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์

องค์ความรู้จากการวิจัย

1. การจัดการเรียนการสอนเขียนโดยใช้โมเดล 4Ex2 ร่วมกับเทคนิคสตอรี่บอร์ด เป็นกระบวนการที่เหมาะสมสำหรับการเสริมสร้างความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน เนื่องจากกระบวนการนี้ช่วยให้นักเรียนพัฒนาด้านทักษะการเขียนทั้งด้านเนื้อหาและด้านการใช้ภาษา

2. กระบวนการสอนมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นสร้างความสนใจในการเขียน 2) ขั้นเรียนรู้และค้นคว้า 3) ขั้นเรียบเรียงเขียนเนื้อหา และ 4) ขั้นเชื่อมโยงกับชีวิตจริง โดยกระบวนการสอนนี้นักเรียนจะได้ตั้งคำถามในสิ่งที่อยากเรียนรู้ ได้เลือกหัวข้อการเขียนที่ตนเองสนใจ และค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเองแล้วนำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียงเรื่องราว โดยผ่านการวางโครงเรื่องด้วยเทคนิคสตอรี่บอร์ดที่ช่วยให้นักเรียนเลือกใช้ภาษาได้อย่างสร้างสรรค์ อีกทั้งการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน การได้รับข้อเสนอแนะและการประเมินงานเขียนด้วยตนเอง ตลอดจนการสะท้อนการรู้คิดและการได้รับการประเมินระหว่างเรียนยังทำให้นักเรียนได้พัฒนาการเขียนที่มีประสิทธิภาพด้วย ทำให้การจัดการเรียนการสอนเขียนโดยใช้โมเดล 4Ex2 ร่วมกับเทคนิคสตอรี่

บอร์ดเป็นกระบวนการที่เสริมสร้างความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ ดังภาพ 1

ภาพ 1 การจัดการเรียนการสอนเขียนโดยใช้โมเดล 4E×2 ร่วมกับเทคนิคสตอรี่บอร์ด ส่งเสริมความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์

สรุป

การวิจัยนี้สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ 1) นักเรียนมีความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์หลังได้รับการจัดการเรียนการสอนเขียนโดยใช้โมเดล 4E×2 ร่วมกับเทคนิคสตอรี่บอร์ดสูงกว่าก่อนการทดลอง 2) นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ระหว่างได้รับการจัดการเรียนการสอนเขียนโดยใช้โมเดล 4E×2 ร่วมกับเทคนิคสตอรี่บอร์ดทั้งด้านเนื้อหาและด้านการใช้ภาษาในครั้งที่ 2 ดีกว่าครั้งที่ 1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้ คือ 1) การเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนที่ไม่มีพื้นฐานเรื่องการใช้โวหารภาพพจน์ ผู้สอนต้องมีการทบทวนเรื่องโวหารภาพพจน์ และสร้างแบบฝึกหัดเสริมเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับโวหารพจน์ รู้จักการใช้โวหารภาพพจน์ที่หลากหลายและสามารถนำมาใช้ในงานเขียนได้ 2) ผู้สอนสามารถปรับระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนเขียนตามความเหมาะสมกับนักเรียนได้ หากจำนวนกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนมากสามารถปรับระยะเวลาในการนำเสนองานและการให้ข้อมูลย้อนกลับได้ ส่วนข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป 1) ผู้สนใจสามารถนำการจัดการเรียนการสอนเขียนโดยใช้โมเดล 4E×2 ร่วมกับเทคนิคสตอรี่บอร์ดไปใช้กับนักเรียนระดับชั้นอื่น โดยเลือกตัวอย่างงานเขียน ปรับจำนวนคำการสร้างงานเขียนให้เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียนและอาจสอนนักเรียนสร้างงานเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ประเภทอื่นเพิ่มเติมได้ เช่น เรียงความส่วนบุคคล ชีวิตประวัติ

เอกสารอ้างอิง

- เกศินี จุฑาวิจิตร. (2557). *การเขียนสร้างสรรค์ทางสื่อสิ่งพิมพ์: Idea ดี ๆ ไม่มีวันหมด* (ฉบับปรับปรุง), พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม: เพชรเกษมพรินติ้ง.
- จารุวรรณ ศรีสวัสดิ์. (2561). *การพัฒนาความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จุไรรัตน์ อ่ำพุทรา. (2563). *การพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นเป็นฐาน กรณีศึกษา ดอนเจดีย์ สุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชลอ รอดลอย. (2551). *การเขียนสารคดี*, พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธีรภาพ โลหิตกุล. (2552). *กว่าจะเป็นสารคดี*, พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: อ่านเอาเรื่อง.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- รุ่งทิวา สิงห์เทียน. (2558). *การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วนิดา ทศภูมิ. (2557). *การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีท้องถิ่นโดยใช้แผนภูมิความคิดประกอบการสอนแบบค้นพบ*. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 33 (3), 223-233.
- วีระศักดิ์ จันทร์ส่งแสง. (2562). *วิชาสารคดี*. นนทบุรี: สารคดี.
- อนรรักษ์ ไชยฮัง. (2555). *ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอสซีพีซีและแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์และเมตาคอกนิชันในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรา ชิวพันธ์. (2561). *กิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ในชั้นประถมศึกษา*, พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- Ali, T., et al. (2023). Teaching Creative Writing through Reading Activities: A Study at Intermediate Level ESL Students. *International Journal of Special Education*. 38 (1), 1-18.
- Al-Mahdawi, N. J. and Al-Smadi, O. M. (2019). The Potential of RAFT Strategy for Improving Jordanian EFL Students' Creative Writing. *Lublin Studies in Modern Languages and Literature*. 43 (4), 105-113.
- Al-Sayed, R. K. M., et al. (2016). *Fostering the Memoir Writing Skills as a Creative Non-fiction Genre Using a WebQuest Model*. (Research Report). Benha University. Benha.
- Altay, M and Tilfarlioglu, F. Y. (2012). Building a Learner Corpus through Creative Nonfiction Pros: An Experimental Research. *Electronic Journal of Social Sciences*. 11 (39), 22-35.
- Bahloul, M. (2017). Promoting Creativity: Reading and Writing through Storyboarding. *International Journal for Talent Development and Creativity*. 5 (1-2), 161-169.
- Balzotti, J. (2016). Storyboarding for Invention: Layering Modes for More Effective Transfer in a Multimodal Composition Classroom. *Journal of Basic Writing*. 35 (1), 63-84.
- Blair, M. (2007). Uncovering the Place of Creative Non-fiction in Australian Journalism Departments. *Asia Pacific Media Educator*. 1 (18), 16-30.
- Cheney, R. (2001). *Writing Creative Nonfiction Fiction Techniques for Crafting Great Nonfiction*. Berkeley, CA: Ten Speed Press.
- Cope, S. (2016). Teaching Creative Nonfiction: The Transformative Nature of the Workshop Method. *Wiley Online Library*. 147, 67-73.
- Dollins, C. A. (2016). Crafting Creative Nonfiction: From Close Reading to Close Writing. *The Reading Teacher*. 70 (1), 49-58.
- El-sherbeny, A. M. M. (2019). Using CoRT Based Program to Improve Creative Writing Skills of EFL Secondary Stage Students. *Journal of the Faculty of Education*. 108 (6), 41-63.

- Glatch, S. (31 March 2024). *Creative Nonfiction: What It Is and How to Write It*. Retrieved September 17, 2023, from <https://writers.com/what-is-creative-nonfiction>
- Gutkind, L. (n.d.). *What is Creative Nonfiction?* Retrieved September 17, 2023, from <https://creativenonfiction.org/what-is-cnf/>
- Harper, G. (2013). *A Companion to Creative Writing*. New Jersey: Wiley-Blackwell.
- Harrington, S. L. (1994). An Author's Storyboard Technique as a Prewriting Strategy. *The Reading Teacher*. 48 (3), 283-286.
- Hasan, D. N. and Wijaya, M. S. (2016). Storyboard in Teaching Writing Narrative Text. *Journal Tadris Bahasa Inggris*. 9 (2), 262-275.
- Heather. (n.d.). *How to Teach Creative Writing to High School Students*. Retrieved September 17, 2023, from <https://itslitteaching.com/teach-creative-writing-in-high-school/>
- Lee, H. Y. (2014). Inquiry-based Teaching in Second and Foreign Language Pedagogy. *Journal of Language Teaching and Research*. 5 (6), 1236-1244.
- Marshall, J. C., et al. (2009). 4E x 2 Instructional Model: Uniting Three Learning Constructs to Improve Praxis in Science and Mathematics Classrooms. *Journal of Science Teacher Education*. 20 (6), 501-516.
- McNulty, P. J. (n.d.). *Examples of Creative Nonfiction: What It Is & How to Write It*. Retrieved September 17, 2023, from <https://selfpublishing.com/examples-of-creative-nonfiction/>
- Pang, Y. (2016). Empowering ELL Students to Improve Writing Skills through Inquiry-based Learning. *New English Reading Association Journal; Portland*. 51 (2), 75-79.
- Parnell, J. (2014). Literary (Creative Nonfiction) Docu-Memoir: A Different Way of Writing a Life. *European Journal of Life Writing*. 3, 87-104.

- Wahid, R. and Aziz, A. (2022). Storyboarding: A Model Technique for the Language Learning Process. *A Journal on Language and Language Learning*. 25 (2), 497-504.
- Wale, B. D. and Bogale, Y. N. (2021). Using Inquiry-based Writing Instruction to Develop Students' Academic Writing Skills. *Asian-Pacific Journal of Second and Foreign Language Education*. 6 (4), 1-16.